

STUART'S TWEEDE ONTDEKKINGSREIS IN HET BINNENLAND VAN AUSTRALIË.

Wij hebben aan de lezers van dit tijdschrift in de eerste aflevering van den vorigen jaargang een beknopt verslag gegeven van den eersten togt van J. MAC DOUALL STUART, ondernomen met het doel om van het zuiden dwars door het binnenland tot de noordwestkust van Australië door te dringen. Wij hebben toen tevens medegedeeld, dat hij, van deze eerste reis teruggekeerd, zonder uitstel zich gereed maakte om eene tweede in dezelfde rigting te ondernemen. Het is van dezen laatsten togt, dat wij den lezers van het Album thans nader verslag wenschen te geven.

Reeds den 1 Januarij 1861 verliet STUART met een geleide van 11 man en 49 paarden de Chambers-creek, die ook het uitgangspunt zijner eerste reize was geweest. Men had zich tot regel gesteld de rigting van het vorige jaar getrouw te volgen.

Den 24 April had STUART de Attack-creek bereikt, het punt, waar hij het vorige jaar door de inboorlingen aangetast en tot den terugkeer gedwongen was. Van nu aan bereisde hij eenen nieuwen, hem nog geheel onbekenden bodem. Zijne hoop om water te vinden werd geheel teleurgesteld. Reeds dacht hij er aan om terug te keeren, toen hij een breede, ruim van water voorziene creek (Tomkinson-creek) ontdekte, waar hij eene menigte nieuwe plantensoorten vond. Na zich zelven en de paarden aan deze wateren verkwikt te hebben, ging hij weder voorwaarts door onafzienbare drooge vlakten, meestal zoo dicht met struikgewas begroeid, dat het geheel onmogelijk was verder door te dringen, zonder zich aan de grootste gevaren bloot te stellen; overal niets dan zandheuvels met struikgewas en arme gom-boomen. De uitzigten om op dezen togt tot de Carpentaria-golf of de Victoria-rivier door te dringen werden van dag tot dag donkerder.

Hoe gelukkig moest STUART zich dus niet gevoelen, toen hij den 23 Mei een waterbekken ontdekte, dat bij eene breedte van 450 voet zich

in eene onafzienbare lengte uitstrekke. Eene groote menigte pelikanen, eenden en ibissen verlevendigden dit water, en aan de oevers lagen tallooze mosselschelpen verstrooid, wier inhoud door de inboorlingen genuttigd was. Dit prachtige waterbekken, dat eene nieuwe hoop voor het welslagen der expeditie wekte, kreeg den naam van Newcastle-water. Hier werd nu de legerplaats opgeslagen en het waterbekken van alle zijden naauwkeurig onderzocht. Het had 30 voet van de oevers eene diepte van 10 en in het midden van 17 voet. Reeds vleide STUART zich met de hoop van in dit water een tak van de Victoria-rivier ontdekt te hebben, waardoor welligt vroeg of laat de zee zou kunnen bereikt worden. Maar nader onderzoek deed hem al spoedig inzien, dat hij zich in dit opzigt vergiste, want het waterbekken verloor zich op 16 mijlen afstand geheel in eene met digt bosch begroeide vlakte.

Tot hiertoe hadden onze reizigers slechts zeldzame sporen van inboorlingen aangetroffen, eene enkele nog voor kort verlatene hut en op een boom een kinderlijkstje van ongemeen sierlijken arbeid. Het was uit een enkel stuk hout naauwkeurig in den vorm van eene boot uitgesneden, met spits uitlopende einden. Op de zijden waren tot sieraad smalle lijnen ingesneden; het deksel was uit stukken boom-schors zamengesteld en het geheel met van gras gemaakt touw vast omsnoerd. Het kleine kistje bevatte nog de beenen en den schedel van een kind.

Bij Newcastle-water hadden zij de eerste ontmoeting met de inlanders. „Dezen morgen”, schrijft STUART in zijn reisboek, „bezochten ons zeven inboorlingen, groote, krachtige knapen. Eerst scheen het, dat zij eenig boos opzet in hun schild voerden, zij maakten allerlei soort van gebaren, dreigden met hunne boemerangs, speren, enz.; maar langzamerhand lieten zij zich door vriendschappelijke teekenen bewegen om nader te komen, en spoedig scheen het, alsof zij zeer vriendschappelijk gezind waren. Ik vreesde voor de veiligheid van J. WOODFORDE, die aan het water op de eendenjagt gegaan was juist in dezelfde rigting, vanwaar de inboorlingen kwamen. Ik deed daarom mijn best om hen door geschenken van doeken enz. tot vrienden te maken. Terwijl wij ons met hen onderhielden, hoorde ik in de verte den knal

van WOODFORDE's geweer en zocht nu de inboorlingen zoo lang mogelijk te houden, om voor WOODFORDE tijd tot terugkeeren te winnen, eer zij ons verlieten. Spoedig daarop verwijderden zij zich, naar het scheen, zeer vriendschappelijk; maar weldra keerden zij weder, liepen tot dicht bij het leger en staken het gras in brand. Het was nu duidelijk, dat zij wat kwaads in den zin hadden. Ik had grooten lust op hen te schieten, maar liet het na, opdat zij zich niet bij hun terugtogt op WOODFORDE wreken mogten. Wij doofden het gras spoedig uit, en ik beval hen door teekenen zich te verwijderen, wat zij ook na veel geschreeuw deden, nadat zij nogmaals het gras in brand gestoken hadden. WOODFORDE kwam na omstreeks 20 minuten behouden in het leger aan. De wilden hadden hem, nadat zij ons verlaten hadden, met boemerang's en speren aangevallen, terwijl zij hem omringden en van alle zijden langzaam naderden. WOODFORDE had slechts één loop van zijn geweer met schroot geladen, en toen een der knapen hem tot op 15 voet naderde en juist zijn boemerang naar hem slingeren wilde, schoot hij hem het schroot in 't aangezicht en snelde naar de legerplaats terug. De twee hem te gemoet gezonden mannen kwamen op dat schot toeloopen, haalden de zwarten in en dwongen ze zelfs den kruidhoorn en de eenden van WOODFORDE, die zij opgeraapt hadden, te laten vallen."

Den 27 Mei werd de togt naar het noorden voortgezet, maar spoedig bevond men zich weder op de onafzienbare, waterlooze vlakte. Een verder doordringen in die rigting scheen volstrekt onmogelijk. Men keerde daarom naar het waterbekken terug om nog eenmaal een uitweg naar het westen te zoeken. Maar ook hier troffen zij niets dan grasvlakten, bosch en struikgewas, zonder eenig spoor van water. Eindelijk werd het woud zoo ondoordringbaar, dat men ook van dezen verkenningstogt onverrichter zake naar de legerplaats terug moest keeren.

Nog eene poging werd in westelijke rigting ondernomen, doch met hetzelfde ongelukkige gevolg. »Dit is reeds de derde proef," schreef STUART, »die ik aangewend heb om de Victoria-rivier te bereiken. Telkenmaal ben ik door dezelfde gesteldheid van het land en het gebrek aan water teruggedreven. Niet het geringste spoor van eenige

bodemverheffing of afwisseling van landschap laat zich opmerken; overal slechts datzelfde schrikkelijke, treurige bosch, dat zich naar alle waarschijnlijkheid tot aan de uiterste legerplaats van Gregorie aan de Camfield-rivier uitstrekt. Mijn verste punt was slechts 100 Engelsche mijlen daarvan verwijderd. Ik zoude verder voortgedrongen zijn, maar mijne paarden zijn er niet toe in staat; zij zien er uit, alsof zij een maand lang den zwaarsten arbeid verrigt hadden, zoo heeft het drooge voeder, het digte bosch en het gebrek aan water hen uitgeput. Zoo verdwijnt dan mijne hoop op deze breedte de Victoria-rivier te bereiken, en dit is eene zeer bittere teleurstelling."

Om niets onbeproefd te laten, besloot STUART nog eenmaal in noord-oostelijke rigting naar de Carpentaria-baai te trekken. Maar ook deze togt leidde tot geene gunstiger gevolgen. De vlakke was volkomen droog, nergens was eenig spoor van water te vinden. Zoude hij niet zijne paarden en zijn eigen leven op het spel zetten, dan was hij volstrekt in de noodzakelijkheid zijn koers naar het zuiden te rigten, om van eene eenigzins zuidelijker breedte nog eens te beproeven, of er geen kans bestond naar het westen door te dringen en zoo de Victoria-rivier te bereiken. Dit was de laatste hoop: mislukte ook deze, dan moest hij terug keeren.

Den 17 Junij werd de legerplaats aan Newcastle-water opgebroken en de weg naar het zuiden ingeslagen; op den 22sten bereikte men de Tomkinson-creek, die tot uitgangspunt der verdere verkenningstogten werd uitgekozen. Maar ook de van dit punt uit ondernomene togten hadden geen beter gevolg. Overal vond men dezelfde eentonige met gras of struikgewas begroeide vlakke, alleen afgewisseld met een naakten, dorren, met steenen bezaaiden zandbodem, zonder een enkelen grashalm; — en nergens, nergens water; zelfs op vijf voet diepte vond men geen spoor van vochtigheid.

Na deze mislukte proeven werd de terugtogt ondernomen. Het werd dan ook hoog tijd; de vermindering der levensmiddelen gedoogde geen langer uitstel. Men was met proviand voor 30 weken op reis gegaan; 26 weken waren reeds verstreken en op zijn minst werden er nog 10 weken toe vereischt, eer men de uiterste grenzen van het bewoonde land kon bereiken. De grootste spaarzaamheid moest derhalve

in acht genomen worden. Men begon reeds de verzwakkende werking van eene te karige voeding bij de togtgenooten op te merken. De paarden waren bovendien voor een goed deel niet meer te gebruiken; hoefijzers ontbraken, zadels en pakzakken waren gescheurd, laarzen en kleedingstukken waren versleten. Men kon zich ter naauwernood met zamengeflikte lappen armoedig bedekken. In zulk eenen toestand aanvaardde men den 12 Julij den terugtogt.

Men hield denzelfden weg, dien men op de heenreis gehouden had, en bereikte den 31 Augustus de noordelijkste bewoonde plaats van Zuid-Australië. Den 16 September kwam STUART behouden in Adelaide aan. Hoewel hij op dezen togt bijna 2 graden breedte verder doordrong, dan op zijnen eersten, zoo werd toch het doel om van het zuiden dwars door het binnenland tot de noordkust door te dringen, niet bereikt. Het was echter zeer wel vooruit te zien, dat de regering der kolonie zich door deze mislukking niet geheel zou laten afschrikken. Onverwijld werd tot een derden togt besloten. Het parlement bewilligde met algemeene stemmen 2000 pond sterling tot eene nieuwe uitrusting. Reeds den 25 October vertrok het grootste gedeelte der manschappen van Adelaide. STUART volgde in het begin van November na, om zich weder aan het hoofd der nieuwe expeditie te stellen. Het plan is zich langs den vorigen weg zoo spoedig mogelijk naar Newcastlewater te begeven en van daar nogmaals eene poging aan te wenden om westwaarts door de waterlooze vlakte tot aan de Victoria-rivier door te dringen. Men heeft maatregelen genomen om een watervoorraad van 140 gallons mede te nemen en in dat waterlooze land om de 30 Eng. mijlen water-depôts aan te leggen.

Het is nu eenmaal voor de kolonie een punt van eer geworden, het eenmaal voorgestelde doel te bereiken.

Met belangstelling zien wij de uitkomst van deze derde onderneming te gemoet.

(Uit PETERMANN'S *Mittheilungen über wichtige neue Erforschungen auf dem Gesamtgebiete der Geographie*, 1862, 2es Hft., bl. 58 en v.).

R.